

กลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม
กรณีศึกษา โครงการ สุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต

**An Application of Communication Strategies to Corporate Social Responsibility Activities:
a Case Study of Community Health Project of Rangsit University**

อวิสดา สวัสดิ์^{1*} และ สรพงษ์ วงศ์ธีระธรรม²

Awadsada Sawaddee^{1*} and Sorapong Wongtheerathorn²

¹นักศึกษาระดับปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

²อาจารย์ประจำหลักสูตรนิเทศศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการประชาสัมพันธ์) วิทยาลัยนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

¹Graduate Student in Master of Communication Arts, Rangsit University

²Lecturer in Bachelor of Communication Arts, Rangsit University

*Corresponding author, E-mail: zaoiimail@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) จากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร แผนการดำเนินการ ภาพถ่าย สื่อประชาสัมพันธ์ และรายงานสรุปผลการดำเนินโครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 10-11 มีนาคม 2559 และ วันที่ 3 เมษายน 2559 จำนวน 25 ชิ้นงาน ผลการศึกษาพบว่า กลยุทธ์ในการดำเนินกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ 1) การใช้ศักยภาพขององค์กรในการพัฒนา กิจกรรมเพื่อสังคม 2) การสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากร 3) การสร้างชุมชนสัมพันธ์ 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน 5) การสนับสนุนการศึกษา 6) การสื่อสารภายในองค์กร 7) การสื่อสารภายนอกองค์กร

คำสำคัญ : กลยุทธ์ การสื่อสาร กิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการสุขภาพชุมชน

Abstract

This quantitative research aims to study communication strategies of the corporate social responsibility activities under the Community Health Project of Rangsit University. The documentary research was conducted by analyzing 25 works based on information gained from documents, operational plans, photographs, public relations media, and the annual report on the Community Health Project, Rangsit University in the academic year 2015. The project was held twice: from 10 to 11 March 2016 and on 3 April 2016. The result of the study showed that the

project was run by using 6 main strategies:1) using organizational competence to develop social responsibility activities, 2) building engagement of the personnel; 3) building community relation,4) developing life quality of the community,5) educational support, 6) internal communication, and 7) external communication.

Keywords : *communicative strategies, Corporate social responsibility , Community Health Project*

1. บทนำ

แนวความคิดเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กร หรือที่เราเรียกว่า ซีเอสอาร์ (CRS : Corporate Social Responsibility) โดยองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการมาตรฐาน (International Organization for Standardization : ISO) ได้ตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดมาตรฐานว่าด้วยความรับผิดชอบต่อสังคม หรือ ISO 26000 ซึ่งประกาศใช้อย่างเป็นทางการเมื่อปี พ.ศ. 2553 โดยมาตรฐานดังกล่าวจะเป็นข้อแนะนำ หลักการ และวิธีการของความรับผิดชอบต่อสังคมที่องค์กรพึงปฏิบัติ โดยมีหลักการสำคัญ 7 หลัก คือ 1) หลักความรับผิดชอบต่อสังคมที่สามารถตรวจสอบได้ 2) ความโปร่งใส 3) การปฏิบัติอย่างมีจริยธรรม 4) การคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 5) การเคารพต่อหลักนิติธรรม 6) การเคารพต่อแนวปฏิบัติสากล 7) การเคารพต่อสิทธิมนุษยชน และมีเนื้อหาเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคมอยู่ 7 ประเด็น คือ 1) การกำกับดูแลองค์กรหรือ ธรรมภิบาล (Organizational Governance) 2) การคำนึงถึงสิทธิมนุษยชน (Human Rights) 3) การปฏิบัติด้านแรงงาน (Labor Practices) 4) การดูแลสิ่งแวดล้อม (The Environment) 5) การปฏิบัติดำเนินงานอย่างเป็นธรรม (Fair Opractices) 6) การใส่ใจผู้บริโภค (Consumer Issues) และ 7) การมีส่วนร่วมและพัฒนาชุมชน (Community Involvement and Development) หลักการและเนื้อหาที่กล่าวมานี้ องค์กรสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนความรับผิดชอบต่อสังคมจากเจตนาที่ดี (Good Intentions) ไปสู่การกระทำที่ดี (Good Actions)

จะเห็นได้ว่าแนวคิดพื้นฐานของ CSR จะมุ่งไปที่การสร้างให้องค์กรมีความ “ดี” ที่ก่อให้เกิดความยั่งยืนของกิจการคือการทำให้อุรกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอยู่ร่วมกันได้อย่างยั่งยืน

มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ก่อตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2528 โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญคือ การผลิตบัณฑิตในสาขาวิชาที่ตรงกับความต้องการในการพัฒนาประเทศมหาวิทยาลัยตระหนักดีว่า บัณฑิตทุกคนจำเป็นต้องมีทักษะ หรือความรู้พื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะ สำหรับระบบธุรกิจสมัยใหม่

ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ อธิการบดีมหาวิทยาลัยรังสิต ได้ประกาศแนวทาง “สร้างสรรค์สังคมธรรมาธิปไตย” ซึ่งหมายถึง การยึดถือธรรมหรือความถูกต้องเป็นใหญ่ เพื่อให้มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นมหาวิทยาลัยเพื่อสังคม ในปี พ.ศ. 2551 ได้ประกาศใช้นโยบาย “คุณภาพ...เส้นทางแห่งศรัทธา” ซึ่งเป็นนโยบายที่แสดงถึงความมุ่งมั่นที่จะสร้างเส้นทางก้าวสู่ปีที่ 25 ให้เป็นเส้นทางสู่ความเป็นเลิศและยั่งยืนของการเป็นมหาวิทยาลัยที่มุ่งมั่นสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่สังคมอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นจุดเริ่มต้นของการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยรังสิตกับแนวคิดที่ไม่ใช่การ “ขาย” ภายใต้อาณัติ “สร้างบัณฑิตรู้ลึก สร้างสำนึกเพื่อสังคม”

โครงการ “สุขภาพชุมชน” เป็นส่วนหนึ่งของการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์มหาวิทยาลัยรังสิตในปี พ.ศ. 2551 เผยแพร่ผ่านทางสื่อโทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต และดีพิมพ์ลงสารรังสิตเพื่อเผยแพร่อีกด้วยเพราะโครงการ “สุขภาพชุมชน” เป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความต้องการในด้านการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่สังคม อีกทั้งยังเป็นกิจกรรมที่

มหาวิทยาลัยรังสิตและจังหวัดปทุมธานี ได้ดำเนินมาอย่างต่อเนื่องและยาวนาน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 - พ.ศ. 2558 โดยมีวัตถุประสงค์คือ

1. เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลเนื่องในวโรกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ ภูมิพลอดุลยเดช
2. เพื่อสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างจังหวัดปทุมธานี และมหาวิทยาลัย
3. เพื่อเป็นการสร้างภาพพจน์ที่ดีให้กับมหาวิทยาลัย ในฐานะผู้ที่มีความรับผิดชอบต่อสังคม และเสริมสร้างการเจริญเติบโตที่ดีงามของชุมชน
4. เป็นการทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสาธารณะ เป็นการกระทำของมหาวิทยาลัยที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน และชุมชน เป็นการแสดงความเป็นสถาบันที่มีส่วนพิจารณาประเทศ

มหาวิทยาลัยรังสิตได้สังเกตเห็นว่า สุขภาพที่ดีนั้น มิได้เกิดขึ้นแค่ทางกาย แต่ยังเกิดมาจากการมีสุขภาพใจที่ดีด้วย ผู้รับผิดชอบโครงการจึงแบ่งกิจกรรมเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนที่ 1: กิจกรรมด้านสาธารณสุข ได้แก่ การตรวจรักษาโรคทั่วไป โดยวิทยาลัยแพทยศาสตร์, การตรวจและให้ความรู้เรื่องฟัน โดยคณะทันตแพทยศาสตร์, การตรวจน้ำตาลในเลือด โดยคณะเทคนิคการแพทย์, การตรวจรักษาด้วยแพทย์แผนไทยโดยวิทยาลัยการแพทย์แผนตะวันออก, และการแจกอาหารและเครื่องดื่มเพื่อสุขภาพ โดยวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ เป็นต้น ส่วนที่ 2: กิจกรรมด้านสันตนาการ ได้แก่ การสอนวาดภาพการ์ตูนเคลื่อนไหวโดยคณะจิตวิทยา, การแสดงละคร โดยวิทยาลัยนิเทศศาสตร์, กิจกรรมด้านภาษาอังกฤษ โดยสถาบันภาษาอังกฤษ, กิจกรรมหรรษากับภาษาอาเซียน โดยวิทยาลัยนวัตกรรมสังคม, และ โครงการเพิ่มความรู้อ่านคอมพิวเตอร์โดยวิทยาลัยวิศวกรรมศาสตร์ เป็นต้น

จากที่กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมหรือ CSR สำหรับมหาวิทยาลัยรังสิตไม่ได้เป็นเพียงการทำบุญหรือทำดีเท่านั้น แต่เป็นอุดมการณ์ เป็นหลักยึดและแนวปฏิบัติขององค์กรที่ขับเคลื่อนองค์กรมาจนถึงปัจจุบัน จากการทำโครงการสุขภาพชุมชน ได้ดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จนถึงปัจจุบัน เป็นระยะเวลากว่า 20 ปี โดยจัดเป็นประจำทุกปี และกำหนดไว้ในนโยบายของมหาวิทยาลัยรังสิต โดยได้รับความร่วมมือจากบุคลากรและชุมชน ซึ่งแสดงถึงให้เห็นถึงการที่มหาวิทยาลัยรังสิตได้ใช้กิจกรรมดังกล่าวเป็นแนวทางในการสื่อสารองค์กรผ่านกิจกรรมเพื่อสังคมมาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้เกิดประเด็นที่น่าสนใจเกี่ยวกับการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ในงานประชาสัมพันธ์ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาในเรื่อง กลยุทธ์การสื่อสารและการรับรู้รูปแบบการดำเนินงาน กิจกรรมเพื่อสังคม โครงการ “สุขภาพชุมชน” ของมหาวิทยาลัยรังสิต ในประเด็นของ แนวทางหรือกระบวนการดำเนินงานที่ได้สื่อสารเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคม โครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิต ให้ประชาชนและคนชุมชนได้ทราบและรับรู้ผ่านการดำเนินกิจกรรมต่างๆ เพื่อให้เกิดความสนใจ ขอมรับ และให้ความร่วมมือ ซึ่งจะนำผลการวิจัยไปพัฒนา การปรับใช้ในการสื่อสารเชิงกลยุทธ์ขององค์กรในโครงการเพื่อสังคมต่อไป

2. วัตถุประสงค์

เพื่อศึกษากลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการ สุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต

3. อุปกรณ์และวิธีการ / วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง “กลยุทธ์การสื่อสารในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม : กรณีศึกษา โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต” เป็นการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพ โดยมีระเบียบ วิธีการวิจัย ดังนี้

3.1 แหล่งข้อมูลการวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทเอกสาร(Documentary Research) ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสาร แผนการดำเนินการ ภาพถ่าย สื่อประชาสัมพันธ์ และรายงานสรุปผลการดำเนิน โครงการสุขภาพชุมชน ประจำปีการศึกษา 2558 ซึ่งจัดขึ้นในวันที่ 10-11 มีนาคม 2559 และ วันที่ 2 เมษายน 2559 มีจำนวน 25 ชิ้นงาน

ดังนั้นผู้วิจัยจึงใช้เอกสารทั้งหมดของการดำเนินโครงการฯ ที่มีจำนวน 25 ชิ้นงาน เพื่อนำผลมาวิเคราะห์โดยใช้แนวคิดและทฤษฎี ได้แก่ ความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ การสื่อสารองค์กร และกลยุทธ์เพื่อการประชาสัมพันธ์ มาเป็นกรอบในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนิน โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต ประจำปีการศึกษา 2558 เพื่อนำมาวิเคราะห์วิธีการของผู้ดำเนิน โครงการได้จัดทำขึ้นจากเอกสาร โดยผู้วิจัยจะแปลความตามแนวคิดของกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์ที่มีแนวทางในการดำเนินงานอย่างไร

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัยได้นำเสนอด้วยวิธีการพรรณนาเชิงวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

4. ผลการวิจัย

กลยุทธ์กลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการ สุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต คือ แนวทางหรือกระบวนการดำเนินงานเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการ “สุขภาพชุมชน” ของมหาวิทยาลัยรังสิต เพื่อให้ประชาชนหรือชุมชนได้รับรู้ถึงจุดเด่นของมหาวิทยาลัยรังสิต ที่สะท้อนหรือการสื่อสารผ่านการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมดังกล่าวนี้ ซึ่งได้ใช้เป็นแนวทางหรือกระบวนการในการดำเนินเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อสังคม มีดังนี้

1. การใช้ศักยภาพขององค์กรในการพัฒนากิจกรรมทางสังคม โดยการใช้ทรัพยากรบุคคลที่มีในแต่ละคณะ / วิทยาลัย ที่เปิดสอนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม การให้บุคลากร นิสิต นักศึกษา เข้าร่วมดำเนินกิจกรรม นอกจากจะเป็นการฝึกให้นิสิต นักศึกษา ได้นำความรู้ที่เรียนมาไปปฏิบัติในชีวิตจริงแล้ว ยังเป็นการประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย ถึงศักยภาพในระบบการศึกษาของมหาวิทยาลัย ที่มุ่งเน้นในเรื่องคุณภาพของการศึกษา มุ่งผลิตบัณฑิตที่มีคุณภาพคู่คุณธรรม ครอบคลุมทุกด้าน ทั้งวิชาชีพ วิชาการ ด้านธรรมาภิบาล ทักษะด้านการสื่อสาร ภาวะความเป็นผู้นำ การทำงานเป็นทีม และเป็นผู้ยึดมั่นในจริยธรรม เห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม ดังคติพจน์ของมหาวิทยาลัยที่ว่า “สร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่สังคม”

2. การสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากร เป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่น่าสนใจ เพราะ โครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิตนั้น ไม่สามารถเกิดขึ้นได้เพียงบุคคลใดบุคคลหนึ่ง หรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่ง แต่เกิดจากการ

ร่วมมือร่วมใจกันของทุก ๆ หน่วยงาน เริ่มตั้งแต่การช่วยกันคิดริเริ่มกิจกรรมเพื่อเข้าร่วมโครงการของแต่ละวิทยาลัย/คณะ การวางแผนดำเนินกิจกรรม การเข้าร่วมกิจกรรม รวมไปถึงการประเมินผล หรือแม้แต่กิจกรรมบางกิจกรรม ก็สามารถทำเพียงคณะเดียวได้ แต่ต้องทำร่วมกับคณะอื่น ๆ เช่น การออกหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ และนอกจากนี้ยังมีกิจกรรมจากนักศึกษาวิทยาลัย / คณะ อื่น ๆ อีกเช่น คณะศิลปะและการออกแบบ จัดกิจกรรมประกวดวาดภาพ , วิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ สาธิตการทำอาหารและเครื่องสำอาง , คณะนิเทศศาสตร์ จัดการแสดงละคร , คณะนิติศาสตร์ ตั้งศูนย์แนะนำและช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมย่อย ๆ เหล่านี้ ทำให้เกิดเป็น โครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิต ที่สมบูรณ์แบบ และทำให้เกิดความสามัคคีในหมู่คณะ เห็นถึงการมีจิตใจที่เสียสละของบุคลากรและนักศึกษาที่พร้อมจะเสียสละเวลา แรงกาย และสติปัญญาเพื่อสาธารณประโยชน์ ซึ่งทำให้โครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิต ประสบความสำเร็จมายาวนานกว่า 20 ปี

3. การสร้างชุมชนสัมพันธ์ เนื่องจากมหาวิทยาลัยรังสิตเป็นสถาบันการศึกษาที่ตั้งอยู่ใกล้ชิดกับชุมชนหมู่บ้าน องค์กรภาครัฐองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานประกอบการต่าง ๆ มากมาย การทำให้มหาวิทยาลัยรังสิตยืนหยัดอยู่ท่ามกลางชุมชนได้นั้น ต้องมีการประชาสัมพันธ์ชุมชนหรือการสร้างชุมชนสัมพันธ์ที่ดี

โครงการสุขภาพชุมชน เป็นโครงการแรก ๆ ตั้งแต่เริ่มก่อตั้งมหาวิทยาลัยที่มาตอบโจทย์ในการสร้างชุมชนสัมพันธ์ ตามวัตถุประสงค์ของโครงการในการสร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างมหาวิทยาลัยรังสิต และจังหวัดปทุมธานี ในการให้บริการด้านสาธารณสุขแก่คนในชุมชน จากการดำเนินโครงการสุขภาพชุมชนที่ผ่านมา 25 ครั้ง ทำให้ชุมชนเห็นถึงความมุ่งมั่นตั้งใจของมหาวิทยาลัยที่จะทำเพื่อสังคมและส่วนรวม และยังเป็นกิจกรรมที่เน้นย้ำถึงอุดมการณ์และวิสัยทัศน์ของมหาวิทยาลัยรังสิตในการสร้างบุคลากรและบัณฑิตที่มีคุณภาพและมีความรับผิดชอบต่อสังคม

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน ในการสัมมนาเรื่อง “การปฏิรูปมหาวิทยาลัย” ปี พ.ศ. 2544 ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ ได้กล่าวไว้ว่า “มหาวิทยาลัยรังสิต ไม่ใช่สถาบันการศึกษาที่อยู่บนหอคอยงาช้าง ไม่ใช่การแยกส่วนอยู่โดดเดี่ยว ไม่เกี่ยวข้องกับใคร ไปภูมิภาคภูมิภาคที่มันไม่ใช่ เช่น ปริญญาหรืออะไรก็ตามของปัจเจกบุคคล และผลที่ได้รับต้องเป็นผลต่อส่วนรวมมันถึงจะดี หากดีเพียงแก่ต่อบุคคล แต่ไม่ดีต่อส่วนรวม ก็ไม่รู้ว่าจริงหรือเปล่า” จากคำกล่าวนี้ทำให้ตระหนักถึงวิสัยทัศน์ในการเป็นองค์กรที่รับผิดชอบต่อสังคม

โครงการ “สุขภาพชุมชน” ถือเป็นโครงการที่มหาวิทยาลัยรังสิตจัดทำขึ้นเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อชุมชนและสังคม ในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทั้งด้านสุขภาพร่างกาย และด้านสุขภาพจิตใจ โดยการจัดให้มีหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ ตรวจรักษาโรคให้แก่คนในชุมชน เพื่อให้คนในชุมชนได้มีโอกาสเข้ารับการตรวจรักษาอย่างทั่วถึงและเปิดโอกาสให้แก่ผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์หรือผู้ที่ไม่สามารถเดินทางไปรับการรักษาที่โรงพยาบาล ได้รับการตรวจรักษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ซึ่งถือเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนทางด้านร่างกาย ให้มีสุขภาพร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงขึ้น อีกทั้งยังมีกิจกรรมสันทนาการต่าง ๆ ให้คนในชุมชนได้เข้าร่วม เพื่อสร้างความสนุกสนาน ซึ่งเป็นการส่งเสริมสุขภาพทางด้านจิตใจของผู้เข้าร่วมกิจกรรมอีกด้วย

รูปที่ 1. ภาพกิจกรรม ตรวจ รักษาฟัน ของคณะทันตแพทยศาสตร์

5. การสนับสนุนการศึกษา ในการวางแผนทางกิจกรรมที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการศึกษา ซึ่งถือว่าเป็นแนวทางสำคัญกำหนดอนาคตของประเทศ สามารถสร้างรากฐานแห่งการเติบโตอย่างยั่งยืน และเป็นรากฐานของประชาธิปไตย และประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจ ดังนั้น การที่มหาวิทยาลัยรังสิตซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาก่อได้ใช้ทรัพยากรขององค์กรในการสนับสนุนการเรียนรู้ของชุมชน

การสนับสนุนการศึกษาจึงเป็นอีกกลยุทธ์หนึ่งที่น่ามาใช้ในกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการ “สุขภาพชุมชน” มหาวิทยาลัยรังสิต โดยการใช้ความรู้ความสามารถที่มีของบุคลากร นำมาสอนและถ่ายทอดให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เกิดความรู้และทักษะใหม่ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และต่อยอดความรู้ความสามารถของตนเอง เช่น การสอนการออมและการทำธุรกิจ จากบุคลากรแฉ่นักศึกษาคณะบริหารธุรกิจ เป็นการให้ความรู้เรื่องวิธีการออมเงิน และวิธีการทำธุรกิจ ซึ่งเป็นการส่งเสริมความรู้ให้แก่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ขาดความรู้ในด้านการออมเงิน ด้านการทำธุรกิจ ซึ่งจะทาให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในชีวิต และนำไปพัฒนาธุรกิจที่มีอยู่ให้เกิดการพัฒนาและก้าวหน้ามากยิ่งขึ้น หรือ กิจกรรม “สอนน้องวาดภาพด้วยแสง” จากบุคลากร คณะศิลปะและการออกแบบ ที่สอนวิธีการวาดภาพจากแสง ซึ่งถือเป็นความรู้ใหม่นอกเหนือจากการเรียนศิลปะในชั้นเรียนของนักเรียน โดยความรู้ที่นักเรียนได้รับในครั้งนี้สามารถนำไปพัฒนาความสามารถด้านศิลปะที่มีอยู่ในเชิงความคิดสร้างสรรค์ได้อีกด้วย

รูปที่ 2 ภาพกิจกรรม สอนน้องวาดภาพด้วยแสง ของคณะศิลปะและการออกแบบ

6. การสื่อสารภายในองค์กร จากการศึกษานโยบายและข้อมูลของโครงการสุขภาพชุมชน พบว่า มหาวิทยาลัยรังสิต ให้ความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและมีคุณธรรม โดยได้ระบุไว้เป็นส่วนหนึ่งของพันธกิจ ปรัชญาในการดำเนินธุรกิจ จริยธรรมขององค์กร และค่านิยมของ องค์กรที่มุ่งเน้นการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่สังคมและสิ่งแวดล้อมด้วยการปลูกฝังคนในองค์กร ซึ่งสามารถให้ความหมายของความรับผิดชอบต่อสังคมของ

มหาวิทยาลัยรังสิต คือ การดำเนินธุรกิจที่สร้างประโยชน์ให้แก่สังคมเพื่อความเป็นองค์กรที่เป็นเลิศทางธุรกิจ การศึกษาและสังคม มุ่งเน้นการสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่สังคมและชุมชนในพื้นที่จังหวัดปทุมธานี ด้วยการปลูกฝังคนในองค์กรให้ยึดถือและรับผิดชอบต่อสังคมโดยมีความเชื่อว่าการกิจขององค์กรที่เป็นบรรษัทภิบาลที่มีการสร้างสรรค์สังคมแห่งความสุขที่แท้จริงด้วยการให้ สังคมจะพัฒนาต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ ก็ด้วยพลังของการขับเคลื่อนจากความสุข และจิตสำนึกที่ดีของ ทุกคนในองค์กร

ทั้งนี้ โครงการสุขภาพชุมชน ที่ได้ดำเนินการไปแล้วนั้น สามารถบรรลุวัตถุประสงค์ไปได้ด้วยดี อันเนื่องมาจากความร่วมมือร่วมใจกันของคนในองค์กร ที่ร่วมกันสร้างสรรค์กิจกรรมแต่ละวิชา ศึกษาศาสตร์ และหน่วยงาน จนได้มาซึ่งกิจกรรมที่มากถึง 24 กิจกรรม โดยแบ่งเป็นกิจกรรมด้านสาธารณสุข ที่ดำเนินกิจกรรมโดยบุคลากร นิสิต นักศึกษา จากกลุ่มคณะวิทยาศาสตร์การแพทย์ และกิจกรรมด้านสันตนาการและวิชาชีพ ที่ดำเนินกิจกรรมโดยบุคลากร นิสิต นักศึกษา จากกลุ่มคณะด้านศิลปศาสตร์ สังคมศาสตร์ และหน่วยงานภายใน

7. การสื่อสารภายนอกองค์กร รูปแบบของการดำเนินโครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิต ในกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมใน 5 ด้าน ได้แก่ 1. ด้านสังคม มีการจัดตั้งศูนย์แนะนำและช่วยเหลือประชาชนทางกฎหมาย โดยมีบุคลากรจากคณะนิติศาสตร์ มาให้คำแนะนำและตอบปัญหาทางด้านกฎหมายแก่ผู้ที่ประสบปัญหาทางด้านกฎหมาย และต้องการความรู้ทางด้านกฎหมาย 2. ด้านการศึกษา เป็นการใช้ความรู้ความสามารถที่มีของบุคลากร นำมาสอนและถ่ายทอดให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม เพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้เกิดความรู้และทักษะใหม่ ๆ เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และต่อยอดความรู้ความสามารถของตนเอง เช่น กิจกรรมสอนการออม การทำธุรกิจ จากคณะบริหารธุรกิจ , กิจกรรม สอนน้องวาดภาพด้วยแสง จากคณะศิลปะและการออกแบบ, กิจกรรมสาธิตการทำอาหารและเครื่องดื่มสุขภาพ จากวิทยาลัยการท่องเที่ยวและการบริการ เป็นต้น 3. ด้านสาธารณสุข มีการจัดหน่วยแพทย์เคลื่อนที่ เป็นความร่วมมือของกลุ่มคณะ / วิทยาลัย วิทยาศาสตร์การแพทย์ ที่ให้บริการด้านสาธารณสุขแก่ชุมชน เช่น บริการตรวจรักษาโรคทั่วไป บริการตรวจน้ำตาลในเลือด บริการตรวจฟัน บริการตรวจวัดสายตา บริการจ่ายยาตามใบสั่งของแพทย์ ตรวจประเมิน วินิจฉัยให้คำแนะนำและการรักษาทางกายภาพ ตรวจรักษาด้วยแพทย์แผนไทย เป็นต้น 4. ด้านศิลปวัฒนธรรม ศูนย์ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ได้ทำการจัดแสดงดนตรี ทั้งดนตรีไทยและสากล ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศิลปวัฒนธรรมของแต่ละชาติ แต่ละยุคสมัย 5. ด้านกีฬา ศูนย์กีฬาและสุขภาพมหาวิทยาลัย ได้จัดกิจกรรมด้านกีฬา โดยนำอุปกรณ์กีฬาไปให้บริการ แจกจ่าย และมีสอนเทคนิคทางด้านกีฬาแก่ผู้ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรม

จากการดำเนินการโครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิต ได้ถูกนำเสนอผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อภาพยนตร์ประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางออนไลน์ ซึ่งได้เรียกว่า “วิชาการให้” ที่ได้สื่อสารถึงประเด็นว่ากันว่าชีวิตมหาวิทยาลัยคือการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ แล้วการโตเป็นผู้ใหญ่มั่นเป็นอย่างไร การทำกิจกรรมเพื่อสังคมจึงเป็นอีกคำตอบหนึ่งที่ดีในการเติบโตเป็นผู้ใหญ่อย่างแท้จริง

รูปที่ 3 ตัวอย่าง สื่อสิ่งพิมพ์ โครงการสุขภาพชุมชน

5. การอภิปรายผล

จากการวิจัย เรื่อง กลยุทธ์ในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต เมื่อพิจารณาผลการวิจัย พบว่า มีหลายประเด็นที่จะนำมาอภิปราย เพื่อให้เกิดความชัดเจนและเป็นประโยชน์ต่อกลยุทธ์การสื่อสารในการดำเนินงานกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคม โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แก่ 1) การใช้ศักยภาพขององค์กรในการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคม 2) การสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากร 3) การสร้างชุมชนสัมพันธ์ 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน 5) การสนับสนุนการศึกษา 6) การสื่อสารภายในองค์กร 7) การสื่อสารภายนอกองค์กร

1. การใช้ศักยภาพขององค์กรในการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคม เป็นการนำจุดเด่นขององค์กรที่มีการเรียนการสอนในกลุ่มวิทยาศาสตร์สุขภาพมาสร้างเสริมกิจกรรมให้เกิดความโดดเด่น น่าสนใจ ส่งเสริมกิจกรรมเพื่อสังคมให้มีประสิทธิภาพที่ได้รับการยอมรับ โดยสอดคล้องกับแนวนโยบายการบริหารเกี่ยวกับสังคมธรรมาธิปไตยซึ่งมีความเทียบเคียงกับแนวคิดของ สักคีดา ศิริภัทร โสภณ (2558) ที่อธิบายว่า การอาสาช่วยเหลือชุมชน (Community Volunteering) เป็นการสนับสนุนให้พนักงานสละเวลาและแรงงานในการทำงานให้กับชุมชนที่องค์กรตั้งอยู่เพื่อตอบสนองต่อประเด็นปัญหาทางสังคมที่ องค์กรให้ความสนใจ ซึ่งเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้ทรัพยากรบุคคลขององค์กร โดยเป็นการดำเนินกิจกรรมโดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ภายในองค์กรเป็นหลัก เรียกว่า Corporate-Driven CSR

2. การสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากร เป็นการแสดงให้เห็นถึงบทบาทขององค์กรในการเปิดพื้นที่ให้บุคคลในองค์กรได้มีส่วนร่วมทางสังคมและเข้าใจในการดำเนินงานขององค์กรอยู่เป็นรูปธรรม รูปแบบของโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม ของมหาวิทยาลัยรังสิต มีความโดดเด่นในประเด็นการเป็นอาสาสมัคร เพื่อบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ โสภณ พร โชคชัย (2553 : 14) ที่อธิบายว่า การดำเนินงานขององค์กรที่มีบุคลากร สามารถทำความดีเกินหน้าที่ความรับผิดชอบ ถือเป็นอาสาสมัครและการบำเพ็ญประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ทำ

ให้สังคมชื่นชมและส่งผลดีต่อธุรกิจขององค์กร ซึ่งเป็นการดำเนินการถึงความรับผิดชอบต่อสังคมที่อยู่ในกระบวนการหลักของกิจการ หรือการทำธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคม นอกจากนี้มีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดของ สักคีดา ศิริภัทร โสภณ (2558) ที่อธิบายว่า การดำเนินงานเพื่อสังคมให้ประสบความสำเร็จนั้นจำเป็นต้องอาศัยกระบวนการที่สนับสนุนและวิธีคิดที่ต้องอาศัยความร่วมมือและการขับเคลื่อนไปข้างหน้าอย่างพร้อมเพรียงกันในทุกภาคส่วนขององค์กร

3. การสร้างชุมชนสัมพันธ์ เป็นการดำเนินการเพื่อให้เกิดความสัมพันธ์อันดี การสร้างการยอมรับระหว่างองค์กรกับชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเสรี วงษ์มณฑา (2546) ที่อธิบายไว้ว่า งานชุมชนสัมพันธ์เป็นเรื่องของการลงพื้นที่เพื่อให้องค์กรเป็นที่รักใคร่ถูกอกถูกใจของชุมชนที่ไปร่วมเป็นสมาชิกด้วย เป็นความรู้สึกรักใคร่ที่มีเราสบายใจที่มีเรา

4. การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน เป็นการที่มหาวิทยาลัยรังสิตได้ให้ความสำคัญกับการแสดงออกถึงการทำประโยชน์ให้แก่สังคม การตอบแทนสังคม โดยนำมาเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายในการดำเนินงาน ซึ่งมีการกำหนดไว้อย่างชัดเจน และนำไปสู่การปฏิบัติอย่างจริงจัง แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นที่จะปฏิบัติตามพันธะสัญญาที่ได้กำหนดไว้อย่างต่อเนื่องในระยะยาว ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ World Business Council on Sustainable Development (2004) (อ้างถึงใน จิรัชญา โขธาภิรักษ์, 2551 : 1) ได้อธิบายว่า เป็นการสร้างพันธะสัญญาขององค์กรที่มีต่อสังคม ให้เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่อง และการสร้างความมีส่วนร่วม ด้วยการพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชนและสังคมในวงกว้าง

5. การสนับสนุนการศึกษา ผู้วิจัยได้ตั้งข้อสังเกตต่อการศึกษารับผิดชอบของสังคมของมหาวิทยาลัยรังสิต เนื่องจากการเป็นสถาบันอุดมศึกษาเอกชน โดยเป็นองค์กรทางการศึกษาซึ่งจะต้องสร้างภาพลักษณ์ที่ดีเพื่อให้สังคมยอมรับและเกิดการรับรู้ในวงกว้าง โดยมีความเชื่อว่า การกิจของมหาวิทยาลัยคือการสร้างสรรค์สังคมและขยายไปสู่สังคมภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ มนตรี เดิสสกุลเจริญ (2547: 11) ได้กล่าวถึงความรับผิดชอบต่อสังคมด้านการศึกษา เป็นการแสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมขององค์กรที่ถ่ายทอดสู่สังคมภายนอก ซึ่งสามารถสร้างภาพลักษณ์ที่ดีและก่อให้เกิดการยอมรับกับสังคม ซึ่งการวัดกิจกรรมหรือการบริการ สามารถดำเนินการได้หลากหลายรูปแบบ ได้แก่ การพัฒนาชุมชน สุขภาพอนามัย การศึกษา สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแนวคิดของสถาบันไทยพัฒน์ (2553) ได้อธิบายไว้ว่า ความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นการดำเนินงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรที่คำนึงถึงผลกระทบต่อสังคม ทั้งในระดับใกล้และไกลด้วยการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในองค์กร ที่จะทำให้สังคมมีความปกติสุข

6. การสื่อสารภายในองค์กร เป็นกลยุทธ์การสื่อสารภายในองค์กร ซึ่งมีการสื่อสารจากผู้บริหารสู่ผู้ปฏิบัติโดยเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรม ทำให้บุคลากรเกิดความภาคภูมิใจที่ได้เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือสังคม ทำให้การเข้าร่วมกิจกรรมของบุคลากรมีความน่าสนใจมากขึ้น เนื่องจากไม่ได้เป็นการสั่งการจากผู้บริหารให้มาร่วมกิจกรรม แต่เป็นการเชิญชวนจากเพื่อนร่วมงาน ซึ่งเป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรภายในองค์กร

7. การสื่อสารภายนอกองค์กร เป็นกลยุทธ์การสื่อสารภายนอก มหาวิทยาลัยรังสิตมีการสื่อสารโครงการสุขภาพชุมชน โดยเน้นภาพของการทำประโยชน์แก่สังคม รวมถึงการสร้างความสัมพันธ์อันดีแก่คนในสังคมผ่านโปสเตอร์ประชาสัมพันธ์ ภาพยนตร์โฆษณา และสื่อออนไลน์ของมหาวิทยาลัยรังสิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วศินีนพคุณ (2551) ที่อธิบายว่า สื่อที่ใช้ในการดำเนินโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม ได้แก่ สื่อสิ่งพิมพ์ และสื่อ

อิเล็กทรอนิกส์ ในการสื่อสารกับชุมชนและสังคมเพื่อให้เกิดความน่าสนใจมากยิ่งขึ้น การสื่อสารจะส่งผลต่อการสร้างภาพลักษณ์องค์กร รวมถึงส่งผลในระยะยาวต่อทัศนคติของประชาชนที่มีต่อองค์กร

มหาวิทยาลัยรังสิตเป็นสถาบันการศึกษาเอกชนที่ทำโครงการความรับผิดชอบต่อสังคมอย่างต่อเนื่อง และให้ความสำคัญกับความรับผิดชอบต่อสังคมเป็นอย่างมาก อันแสดงให้เห็นถึง การให้ความสำคัญในระดับผู้บริหารที่ถ่ายทอดไปยังผู้ปฏิบัติ เพื่อส่งต่อไปถึงสังคมภายนอก เป็นการแสดงให้เห็นถึงศักยภาพขององค์กรที่บุคลากรมีความรู้ความสามารถในการดำเนิน โครงการให้ประสบผลสำเร็จ ผลจากการศึกษากลยุทธ์ในการสื่อสารโครงการความรับผิดชอบต่อสังคม ของมหาวิทยาลัยรังสิต พบว่า มีการใช้กลยุทธ์การสื่อสารทั้งภายในและภายนอก

6. บทสรุป

จากการวิจัยสรุปได้ว่า มหาวิทยาลัยรังสิต เป็นสถาบันการศึกษาเอกชนที่มีการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมที่ชัดเจนและมีความต่อเนื่อง ได้แก่ 1) การใช้ศักยภาพขององค์กร ในการพัฒนากิจกรรมเพื่อสังคม: การใช้ทรัพยากรบุคคลของแต่ละคณะ / วิทยาลัย มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรม 2) การสร้างความมีส่วนร่วมของบุคลากร: การร่วมมือร่วมใจกันของทุกหน่วยงาน 3) การสร้างชุมชนสัมพันธ์: ความมุ่งมั่นตั้งใจของมหาวิทยาลัยที่จะทำเพื่อสังคม 4) การพัฒนาคุณภาพชีวิตของชุมชน: การจัดให้มีรถพยาบาลเคลื่อนที่ ตรวจรักษาโรคให้แก่คนในชุมชน 5) การสนับสนุนการศึกษา: การจัดกิจกรรมที่เชื่อมโยงเกี่ยวกับการให้ความรู้เชิงวิชาการ 6) การสื่อสารภายในองค์กร: การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในกิจกรรม 7) การสื่อสารภายนอกองค์กร : การนำเสนอผ่านสื่อประชาสัมพันธ์ มหาวิทยาลัย ประเด็นดังกล่าวนี้เป็นลักษณะของกลยุทธ์ของการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมเชิงรุก หรือ Strategic CSR โครงการสุขภาพชุมชน มหาวิทยาลัยรังสิต ได้แสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคมมีการวางแผนการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม และสร้างความรู้จักคุ้นเคยให้แก่องค์กรต่อชุมชน และสังคม

โครงการสุขภาพชุมชน ของมหาวิทยาลัยรังสิต ได้ดำเนินการ โดยมีรูปแบบการดำเนิน โครงการความรับผิดชอบต่อสังคม จากกรอบแนวคิดการดำเนิน โครงการความรับผิดชอบต่อสังคมของ สถาบันธุรกิจเพื่อสังคม คือ "กิจกรรมเพื่อสังคม" (CSR-after-process) ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรม (activities) ขององค์กรเพื่อสร้างประโยชน์แก่สังคมในด้านต่างๆ โดยกิจกรรมที่ดำเนินการนั้นมักแยกต่างหากจากการดำเนินธุรกิจที่เป็นกระบวนการ (process) หลักของกิจการและเกิดขึ้นภายหลัง ซึ่งเป็นลักษณะของกลยุทธ์ในการประชาสัมพันธ์เชิงรุก

มหาวิทยาลัยรังสิตมีการสื่อสารเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคม กลยุทธ์การสื่อสารภายในองค์กรจะไปในลักษณะที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ โดยมีวัตถุประสงค์ในการดำเนิน โครงการสุขภาพชุมชนเพื่อสร้างสรรค์สิ่งที่ดีให้แก่ชุมชนและสังคมด้วยการปลูกฝังคนในองค์กรพร้อมใจกันช่วยเหลือสังคมโดยรวม

ส่วนกลยุทธ์การสื่อสารภายนอกองค์กรมีการนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมความรับผิดชอบต่อสังคมผ่านช่องทางสื่อสารที่หลากหลาย เป็นกลยุทธ์ในการสื่อสารเพื่อให้เกิดการ รับรู้อย่างต่อเนื่อง และเพื่อสร้างภาพลักษณ์ที่ดีของมหาวิทยาลัยรังสิต

ข้อเสนอแนะ

การศึกษารายนี้เป็นการวิเคราะห์เอกสาร (Documentary Research) โดยการรวบรวมข้อมูลจากการค้นคว้าเอกสาร แผนการดำเนินงาน ภาพถ่าย สื่อประชาสัมพันธ์ และรายงานสรุปผลการดำเนิน โครงการสุขภาพชุมชน จึงทำ

ให้มีข้อจำกัดของแหล่งข้อมูล ดังนั้นในการศึกษาครั้งต่อไปควรทำการศึกษาโดยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามจากผู้เข้าร่วมกิจกรรมและผู้ร่วมดำเนินโครงการ เพื่อให้ได้ข้อมูลในด้านกลยุทธ์มากยิ่งขึ้น

7. กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สรพงษ์ วงศ์ธีระธรณ์ อาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงที่ได้กรุณาชี้แนะ และให้กำลังใจในการทำงานวิจัยในครั้งนี้ และขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ลักษณา คล้ายแก้ว ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชูลดา วิจิตรจามรี และรองศาสตราจารย์ ดร.อุษา บิ๊กกิ้นส์ คณะกรรมการในการพิจารณาวิจัยในครั้งนี้ ที่คอยให้คำแนะนำและชี้แนะให้งานวิจัยมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น รวมถึงสำนักงานสื่อสารองค์กร มหาวิทยาลัยรังสิต ที่อำนวยความสะดวกและสนับสนุนด้านข้อมูลที่เป็นต่องานวิจัย

8. เอกสารอ้างอิง

- จิรัชญา โยธาอภิรักษ์. (2551). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อภาพลักษณ์ด้านความรับผิดชอบต่อสังคมของ บริษัท ปตท. จำกัด (มหาชน) และผลของภาพลักษณ์ต่อทัศนคติที่มีต่อตราสินค้า ปตท. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัย สาขาการประชาสัมพันธ์ธุรกิจ บัณฑิต วิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- มนตรี เลิศสกุลเจริญ. (2547). แนวทางการพัฒนาความรับผิดชอบต่อสังคมขององค์กรธุรกิจ ภาคอุตสาหกรรมในจังหวัดนนทบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทสังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาการ บริหารและนโยบายสวัสดิการสังคม คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วศินี นพคุณ. (2551). กลยุทธ์เรื่องการสื่อสารเรื่องความรับผิดชอบต่อสังคม และการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านสิ่งแวดล้อมของกลุ่มอุตสาหกรรมพลังงาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขานิเทศศาสตร์พัฒนาการคณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันไทยพัฒน์. (2553). ซีเอสอาร์คืออะไร. เข้าถึงได้จาก <http://thaicsr.blogspot.com/>. เข้าถึงเมื่อ 11 ธันวาคม 2559.
- เสรีวงษ์มณฑา. (2546). สื่อประชาสัมพันธ์. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนรัชการพิมพ์ จำกัด.
- โสภณ พรโชคชัย. (2553). CSR ที่แท้. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:มูลนิธิประเมินค่าทรัพย์สินแห่งประเทศไทย.
- ศักดิ์ดา ศิริภัทรโสภณ (2558). การศึกษารอบแนวคิดเพื่อการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคมในประเทศไทย. วารสารสมาคมนักวิจัย ปีที่ 20 ฉบับที่ 2 พฤษภาคม – สิงหาคม.